

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 12 iulie 2011

**privind Programul național de reformă din 2011 al Maltei și de emitere a unui aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate actualizat al Maltei pentru perioada 2011-2014**

(2011/C 215/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

întrucât:

- (1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei de a lansa o nouă strategie pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, Strategia Europa 2020, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice, care se va concentra pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.
- (2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat o recomandare privind Orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014) și, la 21 octombrie 2010, Consiliul a adoptat o decizie privind Orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre ⁽²⁾, care formează împreună „orientările integrate”. Statele membre au fost invitate să țină seama de orientările integrate în cadrul politicilor economice și de ocupare a forței de muncă naționale.
- (3) La 12 ianuarie 2011, Comisia a adoptat prima Analiză anuală a creșterii, marcând astfel începutul unui nou ciclu de guvernare economică în UE și al primului semestru european de coordonare *ex ante* și integrată a politicilor, care se înscrie în cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 25 martie 2011, Consiliul European a aprobat prioritățile privind consolidarea bugetară și reforma structurală (în conformitate cu concluziile Consiliului din 15 februarie și 7 martie 2011 și ca urmare a Analizei

anuale a creșterii efectuate de Comisie). Acesta a subliniat necesitatea de a acorda prioritate restabilirii bugetelor solide și sustenabilității finanțelor publice, reducerii șomajului prin intermediul reformelor pieței forței de muncă și depunerii de noi eforturi în vederea intensificării creșterii. Consiliul European a solicitat statelor membre să transpună aceste priorități în măsuri concrete, pe care să le includă în programele de stabilitate sau de convergență și în programele naționale de reformă.

- (5) La 25 martie 2011, Consiliul European a invitat, de asemenea, statele membre care participă la Pactul Euro Plus să își prezinte angajamentele în timp util pentru a putea fi incluse în programele de stabilitate sau de convergență și în programele naționale de reformă.
- (6) La 28 aprilie 2011, Malta a prezentat Programul național de reformă 2011 și, la 29 aprilie 2011, actualizarea pentru 2011 a Programului de stabilitate, care acoperă perioada 2011-2014. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (7) Sub impactul crizei economice, exporturile și investițiile au scăzut abrupt, iar PIB-ul real s-a contractat cu 3,4 % în 2009. Ocuparea forței de muncă a scăzut doar ușor, fiind susținută și de asistența guvernamentală. În urma revenirii puternice în 2010 a exporturilor și a investițiilor efectuate de întreprinderi, Malta a cunoscut o redresare accentuată a activității economice în 2010, iar șomajul a scăzut treptat. Ca urmare a datoriei publice ridicate (61,5 % din PIB în 2008), guvernul nu a introdus mari stimulente fiscale, iar deficitul public din 2009 (3,7 % din PIB) s-a menținut sub cel al zonei euro în ansamblul său. În 2010, ratele deficitului și datoriei publice au rămas, în linii mari, stabile.
- (8) Pe baza evaluării Programului de stabilitate actualizat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1466/97, Consiliul consideră că scenariul macroeconomic pe care se bazează proiecțiile bugetare este ușor favorabil, în special în ultimii ani ai perioadei Programului de stabilitate. Programul de stabilitate prevede aducerea deficitului public de la 3,6 % din PIB în 2010 sub valoarea de referință din tratat în 2011. Ulterior, progresul treptat către obiectivul pe termen mediu (OTM), reprezentat de o poziție echilibrată din punct de vedere structural, urmează să fie susținut de angajamentul de a asigura o consolidare sustenabilă, bazată în mare parte pe cheltuieli. Cu toate acestea, Programul de stabilitate nu are în vedere îndeplinirea OTM în orizontul Programului de stabilitate. Rata datoriei este prevăzută să scadă de la vârful de 68 % din PIB în 2010, la 63,7 % în 2014, ca urmare a unui sold primar pozitiv, care se consolidează. Efortul mediu anual de ajustare structurală în perioada

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Menținute pentru 2011 prin Decizia 2011/308/UE a Consiliului din 19 mai 2011 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (JO L 138, 26.5.2011, p. 56).

2012-2014 calculat de Comisie respectă, în linii mari, Pactul de stabilitate și creștere. Cu toate acestea, rezultatele bugetare ar putea fi mai slabe decât cele prevăzute, din cauza posibilei depășiri a cheltuielilor, precum și a lipsei de informații cu privire la măsurile care stau la baza efortului de consolidare după 2011.

- (9) Continuarea consolidării bugetare în vederea îndeplinirii OTM constituie o provocare-cheie pentru Malta. Deși bugetul pentru 2011 a instituit măsuri de corectare a deficitului excesiv în 2011, vor fi necesare măsuri suplimentare în caz de derapaje. Un cadru bugetar multianual mai solid ar mări credibilitatea strategiei de consolidare pe termen mediu care nu se sprijină încă pe măsuri concrete. O deficiență principală o constituie caracterul neobligatoriu al obiectivelor multianuale, care implică existența unui orizont de planificare bugetară relativ scurt. Programul de stabilitate precizează că se ia în considerare introducerea unei norme privind cheltuielile.
- (10) Potrivit ultimei evaluări efectuate de Comisie, riscurile referitoare la sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice par să fie ridicate, având în vedere că în Malta, impactul bugetar pe termen lung al îmbătrânirii populației, inclusiv al pensiilor, depășește semnificativ media UE. În plus, participarea lucrătorilor vârstnici la piața forței de muncă este foarte scăzută, din cauza unei vârste de pensionare relativ redusă încă, a recurgerii frecvente la scheme de pensionare anticipată și a participării foarte slabe a femeilor vârstnice. Reforma pensiilor din 2006 a început să abordeze sustenabilitatea prin mărirea vârstei de pensionare, deși gradual, și abordează problema adecvării pensiilor viitoare, în special prin măsuri de indexare mai generoase și prin introducerea unei pensii naționale minime garantate. Programul național de reformă raportează cu privire la consultarea în curs referitoare la propunerile de reformă suplimentară a pensiilor înaintate de Grupul de lucru privind pensiile, care includ stabilirea unei legături explicite între vârsta de pensionare și speranța de viață și introducerea unui al doilea pilon de pensii obligatoriu și a unui al treilea pilon voluntar. Cu toate acestea, Programul național de reformă nu prezintă o strategie cuprinzătoare privind îmbătrânirea activă, care să însoțească schimbările legislative în curs și pe cele avute în vedere. Munca nedeclarată reprezintă un risc pentru sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice. Guvernul prezintă unele măsuri care abordează această problemă în cadrul Programului național de reformă, dar nu există propuneri de revizuire a sistemului de impozite și alocații, astfel încât munca să fie corect remunerată. Stimularea participării femeilor la piața forței de muncă este o altă provocare majoră pentru Malta, având în vedere că rata de ocupare a femeilor este cea mai scăzută din UE. În Programul național de reformă, guvernul a prezentat un număr considerabil de inițiative orientate către lucrătorii de sex feminin. Implementarea și impactul acestora ar trebui evaluate în 2012.
- (11) În ultimii ani, Malta a cunoscut o restructurare industrială intensivă, în care producția de tip tradițional care solicita intensiv forța de muncă a fost înlocuită cu activități noi, cu valoare adăugată ridicată. Acest fapt a condus la o neconcordanță între cererea și oferta de competențe de pe piața forței de muncă, indicând necesitatea de a asigura competențele cerute de noile sectoare, în special prin intermediul educației superioare, într-un efort de a diversifica mai mult baza economică a Maltei.
- (12) Malta are cea mai ridicată rată de abandonare timpurie a școlii din UE, situată în 2009 la 36,8 % față de media UE de 14,4 %. Țara înregistrează, de asemenea, un procentaj scăzut al populației în vârstă de 30-34 de ani cu studii superioare sau echivalente (21,1 %, față de media UE de 32,3 % în 2009). Malta și-a propus obiectivul de a reduce rata de abandonare timpurie a școlii la 29 % și de a crește procentajul persoanelor în vârstă de 30-34 de ani cu studii superioare sau echivalente la 33 % în 2020. În 2011, Malta a introdus măsuri de orientare către cariere interesante a celor care ar putea abandona timpuriu școala, prin intermediul educației și al formării profesionale sau prin oferirea unei a doua șanse în materie de oportunități de învățare.
- (13) Malta este unul dintre puținele state membre ale UE care are un mecanism de indexare a salariilor generalizat. Creșterile salariale sunt legate de un mecanism de ajustare a costului vieții (ACV) obligatoriu, care are ca efect creșteri salariale corelate cu evoluția precedentă a inflației, dar proporțional mai mari către capătul inferior al scării salariilor. Pe lângă salariul minim, această ajustare poate dăuna și mai mult competitivității sectoarelor cu utilizare intensivă a forței de muncă. Acest aspect este în mod special relevant, având în vedere recente creșteri ale prețurilor energiei care ar putea duce la spirale salarii-prețuri.
- (14) Malta este aproape integral dependentă de importurile de petrol pentru energie, ceea ce face ca economia să fie vulnerabilă la modificările prețului petrolului. Acest fapt, alături de inadecvarea sistemului energetic al Maltei, poate pune probleme antreprenoriatului și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii. Exploatarea potențialului de producere a energiei din surse regenerabile ar putea aduce dublul beneficiu al creșterii competitivității și al îndeplinirii obiectivelor din domeniile energiei și climei. Informațiile furnizate în Programul național de reformă în legătură cu măsurile din domeniul energiei sunt, totuși, limitate, astfel încât este dificil să se evalueze fezabilitatea și rentabilitatea acestora.
- (15) Malta și-a asumat o serie de angajamente în cadrul Pactului Euro Plus. Angajamentele se referă la două domenii ale Pactului: competitivitatea și sustenabilitatea finanțelor publice. În ceea ce privește partea referitoare la buget, angajamentele presupun întărirea responsabilității și a transparenței cu privire la cadrul bugetar, împreună cu luarea în considerare a introducerii mecanismelor de creștere a disciplinei în execuția bugetului. În ceea ce privește productivitatea, există măsuri de îmbunătățire a

mediului de afaceri și a condițiilor de finanțare a întreprinderilor, precum și a concurenței în sectorul serviciilor, în special în telecomunicații. Deși se regăsesc în Programul național de reformă, angajamentele în cadrul Pactului Euro Plus nu se referă la ocuparea forței de muncă și la stabilitatea financiară. Deși autoritățile se concentrează pe creșterea productivității, acestea nu recunosc faptul că mecanismul curent de indexare a salariilor afectează competitivitatea Maltei. Angajamentele din cadrul Pactului Euro Plus au fost evaluate și luate în considerare în recomandări.

- (16) Comisia a evaluat Programul de stabilitate și Programul național de reformă ale Maltei, precum și angajamentele acestei țări în cadrul Pactului Euro Plus. Comisia a luat în considerare nu numai relevanța programelor pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Malta, ci și conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernarea economică globală a UE prin includerea unor parametri la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Având în vedere aceste aspecte, Comisia consideră că, deși progresul prevăzut către OTM este adecvat, strategia de consolidare este supusă unor riscuri importante, deoarece nu se sprijină pe măsuri concrete, iar cheltuielile pot fi depășite, după cum s-a mai întâmplat în trecut. În plus, caracterul neobligatoriu al cadrului bugetar pe termen mediu ar putea să nu încurajeze disciplina bugetară. Costul relativ ridicat pe termen lung al îmbătrânirii populației, în special cheltuielile cu pensiile, reprezintă un risc pentru sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice ale Maltei. Deși Programul național de reformă admite principalele provocări structurale cu care se confruntă economia Maltei, pare justificată acordarea unei atenții suplimentare anumitor aspecte printre care se numără, în special, mai buna utilizare a potențialului de forță de muncă al economiei, revizuirea și adoptarea măsurilor necesare pentru reformarea mecanismului de stabilire a salariilor în vederea garantării unei mai bune alinieri a salariilor cu evoluția productivității, precum și diversificarea energetică.
- (17) În lumina acestei evaluări și ținând seama, de asemenea, de Recomandarea Consiliului din 16 februarie 2010 în temeiul articolului 126 alineatul (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul a examinat actualizarea din 2011 a Programului de stabilitate al Maltei, iar avizul său ⁽¹⁾ se regăsește, în special, în recomandările 1 și 2 de mai jos. Ținând seama de concluziile Consiliului European din 25 martie 2011, Consiliul a examinat Programul național de reformă al Maltei,

RECOMANDĂ ca Malta să depună eforturi în perioada 2011-2012, astfel încât:

1. Să garanteze corectarea deficitului excesiv în 2011, în conformitate cu recomandările din cadrul procedurii de deficit excesiv, fiind în același timp gata să ia măsuri suplimentare pentru prevenirea eventualelor derapaje, și a adopta măsuri concrete de sprijinire a țintei de deficit din 2012. Să determine revenirea ratei ridicate a datoriei publice pe o pantă descendentă și să garanteze un progres adecvat către OTM. În vederea întăririi credibilității strategiei de consolidare pe termen mediu, să definească măsurile generale necesare pentru 2013 și anii următori, să integreze țintele bugetare într-un cadru bugetar multianual obligatoriu și bazat pe norme și să îmbunătățească monitorizarea execuției bugetare.
2. Să ia măsuri în vederea asigurării sustenabilității sistemului de pensii, de exemplu prin accelerarea creșterii treptate a vârstei de pensionare și prin corelarea acesteia cu speranța de viață. Să însoțească vârsta legală mai ridicată de pensionare cu o strategie cuprinzătoare privind îmbătrânirea activă, să descurajeze utilizarea regimurilor de pensionare anticipată și să încurajeze contribuția la pensia privată.
3. Să orienteze mai mult rezultatele educației către nevoile pieței muncii, mai ales prin eforturi suplimentare de îmbunătățire a accesului la educația superioară și prin consolidarea eficacității sistemului de formare profesională. Să ia măsuri de reducere a abandonării timpurii a școlii, prin identificarea, analizarea și cuantificarea cauzelor sale până în 2012 și prin instituirea unui mecanism de monitorizare și raportare periodică a ratei de succes a măsurilor.
4. Să revizuiască și să adopte măsurile necesare pentru a reforma, prin consultare cu partenerii sociali și în conformitate cu practicile naționale, sistemul de negociere a salariilor și de indexare a salariilor, pentru a garanta faptul că majorările salariale reflectă mai bine evoluția productivității muncii și a competitivității.
5. A intensifica eforturile de reducere a dependenței Maltei de importurile de petrol, prin încurajarea investițiilor în energiile regenerabile și utilizarea pe deplin a fondurilor UE disponibile pentru modernizarea infrastructurii și promovarea eficienței energetice.

Adoptată la Bruxelles, 12 iulie 2011.

Pentru Consiliu
Președintele
J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Prevăzut la articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.